

Katsaus hyvinvointialueen rahoitukseen ja talouteen

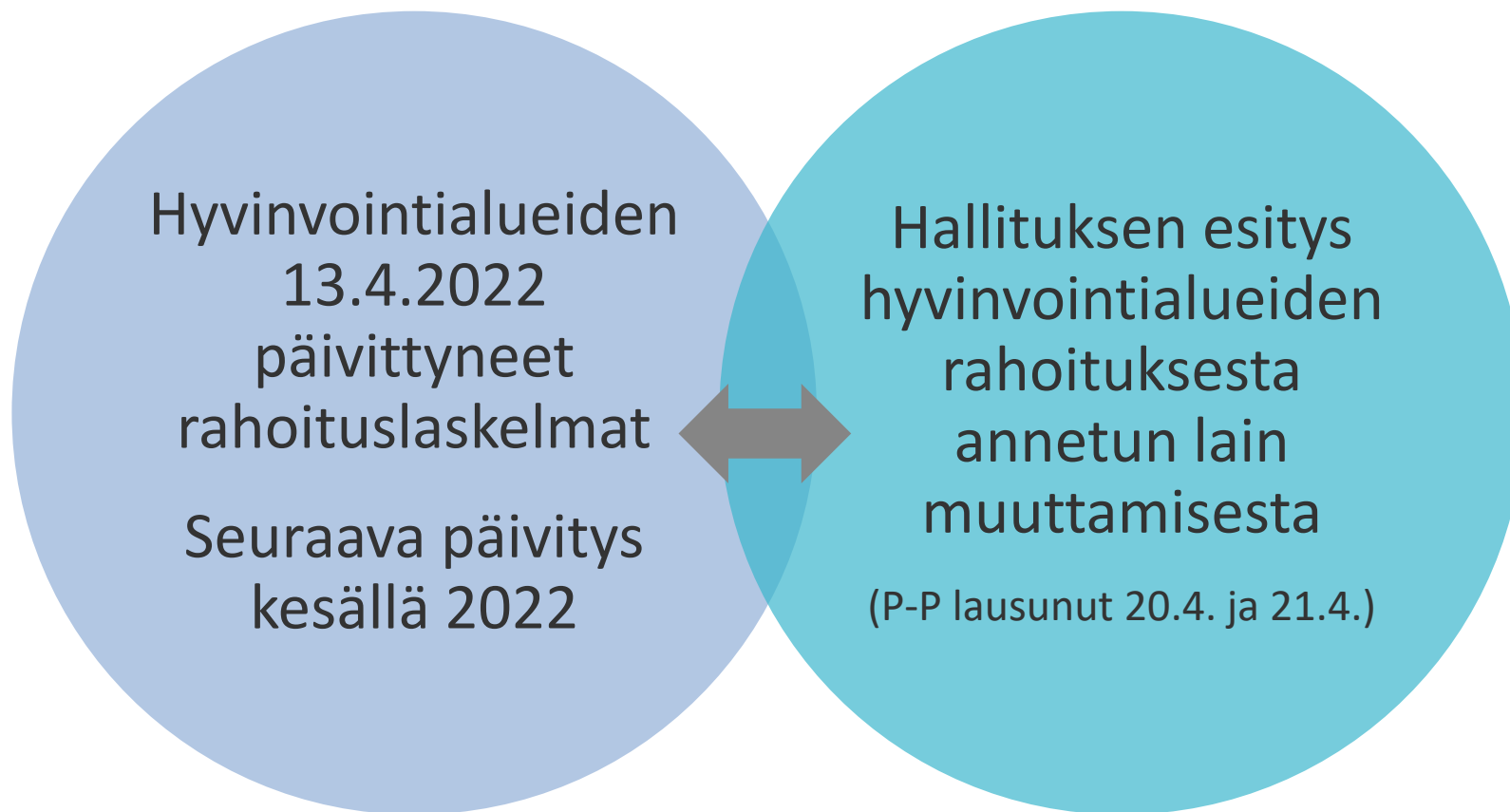
Anu Vuorinen, sote-palveluiden järjestämisen valmistelija

Puheenvuoron
aiheet

Päivittyneet
rahoituslaskelmat
ja vaikutukset
Pohjois-Pohjanmaalle

Resurssien kohdentamisen
ja talousvalmistelun
vaiheistus ja eteneminen

Kaksi ajankohtaista kokonaisuutta

Pohjois-Pohjanmaan strategiatyön vuosikello 2022

Hva-strategian luonnoksen työstäminen

Hva-strategian luonnoksen käsittely toimielimissä

Hva-strategia päätöksenteossa

 Hyvinvointi-aluestrategia

Toimialueiden alustavat budjetit ja kustannuskehityksen tarkentaminen

VM:n tiedot: TP enn. 2021 ja TA 2022

VM:n rahoituslaskelmien päivitys

Resurssien kohdentaminen järjestämissuunnitelman ja taloussuunnittelun perusteena

VM:n rahoituslaskelmien päivitys, rahoitusraamin tarkentaminen
Taloussuunnittelu- ja investointiohje

Talouden reunaehdot ja tasapainoinen talous

 Talousarvio ja -suunnitelma päätöksenteossa

Sote-järjestämissuunnitelma muutosohjelmana

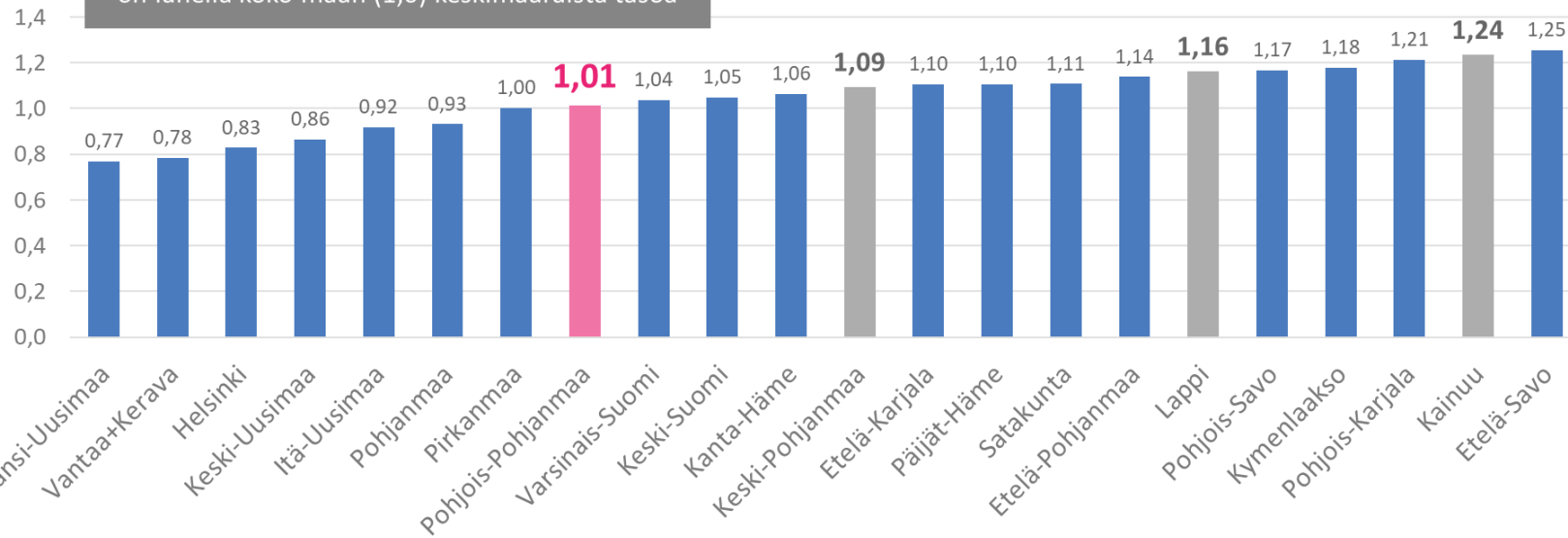
Järjestämissuunnitelma:
odotetut muutokset palvelutarpeissa ja toimintaympäristössä vuosina 2023 - 2025

Järjestämissuunnitelma:

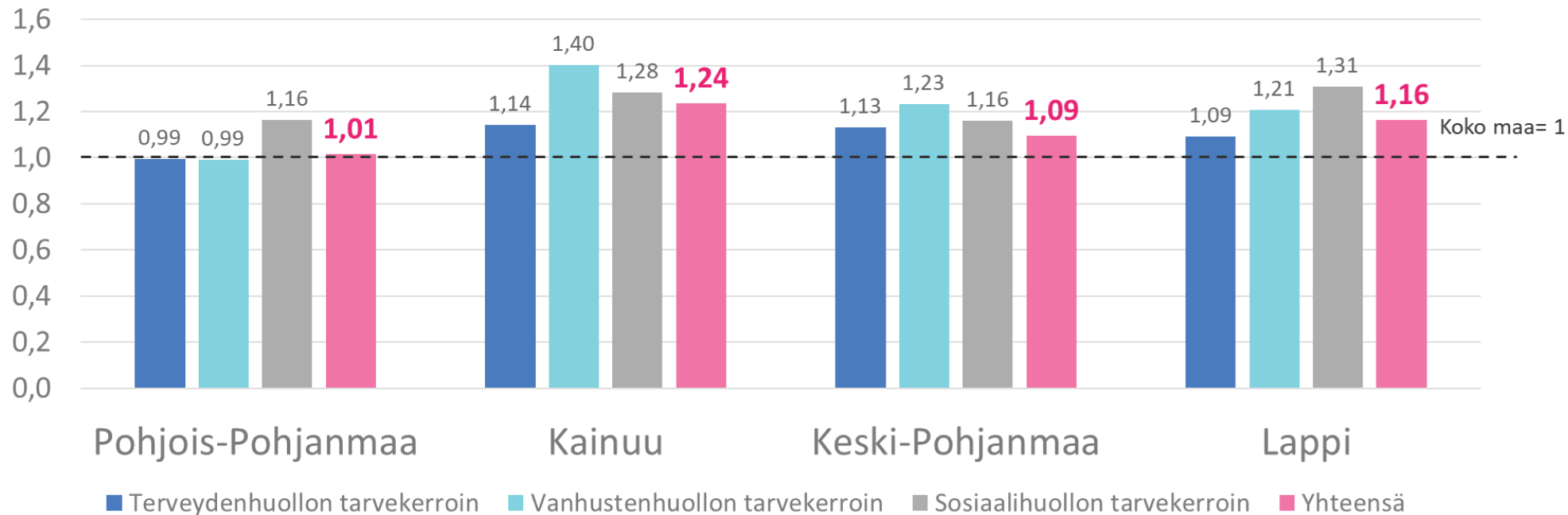
- Yhteensovitettu palvelukokonaisuus
- Yhteisiasiakkuudet ja asiakasohjaus
- Tasapainoinen talous: palvelutarpeiden ja resurssien yhteensovittaminen
- Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit sote-palveluille vuosille 2023-2025: mm. palveluverkko, monituottajuus ja yhtenäiset palvelukriteerit

 Järjestämissuunnitelma päätöksenteossa

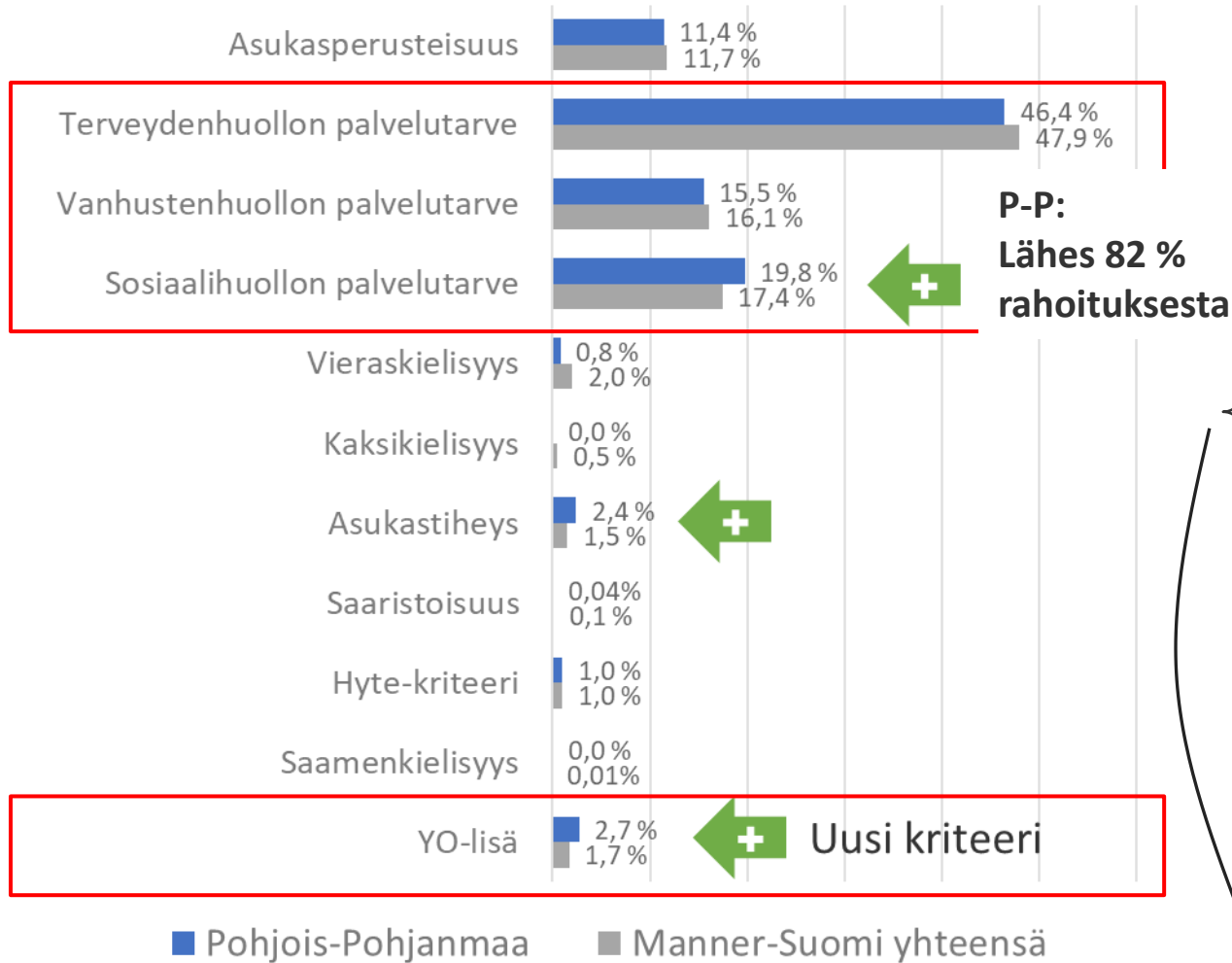
Pohjois-Pohjanmaalla palvelutarvekerroin (1,01) on lähellä koko maan (1,0) keskimääräistä tasoa

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvekerroin tarveperustaisen rahoituksen pohjana

Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen määräytyminen (vuoden 2022 tasossa)

Sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta vuoden 2022 tasossa arvioituna Pohjois-Pohjanmaalla rahoitusta kansalliseen keskiarvoon verrattuna kasvattavat erityisesti sosiaalihuollon palvelutarpeet, asukastiheys eli harva asutus sekä yliopistosairaalisä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus (vuoden 2022 tasossa)	Pohjois-Pohjanmaa, €/as.	Manner-Suomi, €/as.	Ero €/as.
Asukasperusteisuus	442	442	0
Terveydenhuollon palvelutarve	1 795	1 807	-12
Vanhustenhuollon palvelutarve	601	606	-5
Sosiaalihuollon palvelutarve	765	657	108
Vieraskielisyys	30	75	-45
Kaksikielisyys	0	19	-19
Asukastiheys	92	57	35
Saaristoisuus	2	4	-3
Hyte-kriteeri	38	38	0
Saamenkielisyys	0,0	0,5	-0,5
YO-lisä	105	64	41
Yhteensä, €/as.	3 869	3 770	99

Edellisiin laskelmiin verrattuna Pohjois-Pohjanmaan rahoitus kasvaa erityisesti terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon palvelutarpeen sekä yliopistosairaalisän osalta.

Ero siirtyvien kustannusten ja laskennallisen rahoituksen välillä vuoden 2022 tasossa: sote ja pelastustoimi

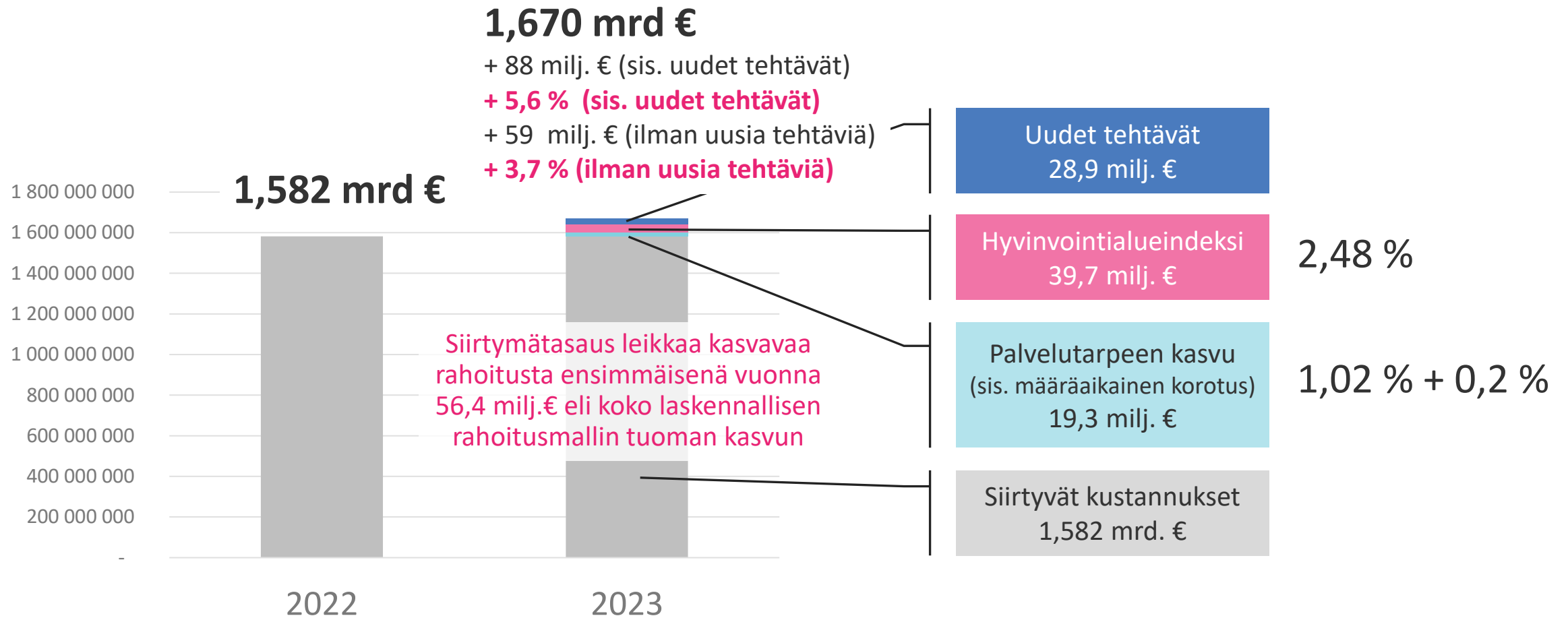
	Siirtyvät kustannukset	Siirtyvät kustannukset €/as.	Laskennallinen rahoitus	Laskennallinen rahoitus €/as.	Muutos €	Muutos%	Muutos €/as.
Sote	1 545 849 140	3 735	1 601 045 825	3 869	55 196 684	3,6 %	133
Pelastustoimi	36 582 854	88	37 793 372	91	1 210 518	3,3 %	3
Yhteensä	1 582 431 994	3 824	1 638 839 196	3 960	56 407 202	3,6 %	136

Skaalattu kansallisesti v. 2022 tasoon

Vuoden 2022 tasoon tulevat korotukset:

- Palvelutarpeen kasvu 1,02 % (vuodesta 2025 lähtien otetaan huomioon vain 80 %)
- Määräaikainen korotus 0,2 %
- Hyvinvointialueindeksi 2,48 %
- Lisärahoitus hyvinvointialueen uusiin tehtäviin

Laskennallinen rahoitus toteutuu täysimääräisesti vasta siirtymäajan jälkeen vuonna 2028. Odotettavissa on muutoksia tätä ennen.

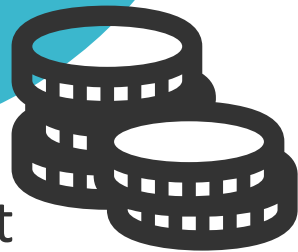

- Uudet tehtävät
- Hyvinvointialueindeksi
- Palvelutarpeen kasvu (sis. määräaikainen korotus)
- Siirtyvät kustannukset

Vuoden 2023 rahoitus

Pohjois-Pohjanmaa
+56,4
milj. €
vuoden 2022 tasossa

VM:n laskelmat
13.4.2022

Mutta...

- ✓ Siirtymätasauksen vuoksi kasvava rahoitus toteutuu täysimääräisesti vasta vuonna 2028
- ✓ Rahoitukseen ja kustannuksiin sisältyy paljon epävarmuustekijöitä
- ✓ Historiallinen kustannuskasvu on ollut n. 4,5 – 5,5 %
- ✓ Katettava heti vuodesta 2023 lähtien muutoskustannukset ja sairaalainvestoinnin poistot
- ✓ Rahoitus tarkentuu vielä kesällä 2022

Sopeutustarpeeksi vuodelle 2023
arvioitu vähintään n. **35-50 milj. €**

4/2022 rahoituslaskelmiin perustuva alustava arvio tasapainotustarpeesta (milj. €)

Arvio kustannusten kehityksestä	2022	2023	2024	2025	2026
Kustannusten kehitys €	1 582	1 720	1 860	1 976	2 095
Muutos €		138	140	116	119
Muutos %		8,7 %	8,1 %	6,3 %	6,0 %
Arvio rahoituksen kehityksestä	2022	2023	2024	2025	2026
Rahoituksen kehitys €	1 582	1 670	1 741	1 811	1 887
Muutos €		88	71	69	77
Muutos %		5,6 %	4,3 %	4,0 %	4,2 %
Ero kustannusten ja rahoituksen välillä		-50	-118	-166	-208

Nousupaineita vuodelle 2023, milj. €

- Kustannustason ja palvelutarpeen kasvu n. 64
- Lainsäädännön uudet veloitteet n. 19
- Muutoskustannukset ja rakennusinvestoinnit n. 35
- Muut nousupaineet, mm. koronaan liittyvä hoito- ja palveluvelka n. 20

Huomio: Kustannus- ja rahoitustiedot ovat alustavia ja tulevat päivittymään

Kustannukset

Arvio kustannuksista sisältää mm. muutoskustannukset, rakennusinvestointien poistot, lakimuutosten uudet veloitteet, väestökehityksen ja -rakenteen muutoksen taloudelliset vaikutukset sekä koronan aiheuttaman hoitovelan arvioidut vaikutukset.

Rahoitus

- Sisältää rahoituslain (4/2022) muutosesitysten vaikutukset (mm. yliopistosairaalalisä)
- Ei sisällä takautuvaa oikaisua koko maan tasolla laskennallisten ja toteutuneiden kustannusten välillä
- Ei sisällä aluekohtaista kertakorvausta vuodelle 2024, jolla oikaistaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen vaikutus vuoden 2023 rahoitukseen

Rahoitukseen ja kustannuksiin sisältyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Toimintatuotot

- Hyvinvointialueiden nettorahoitus lasketaan kansallisella, ei yksittäisen hyvinvointialueen tasolla
- Hyvinvointialueiden välisten kustannusten korvaamiseen tulossa asetus. Vaikutukset voivat olla Pohjois-Pohjanmaalle merkittävät.

Toimintakulut

- Vuoden 2021 tilinpäätöksen ennakoitua parempi toteutuminen todennäköisesti pudottaa kesäkuussa 2022 tehtävässä päivityksessä rahoitusta
- Mikäli vuosi 2022 ei toteudu talousarvion mukaan, se heikentää taloustilannetta
- Vuoden 2022 kustannustason realistisuus vuoden 2023 rahoituksen pohjaksi?
- Muutoskustannukset tarkentuvat
- Lakisääteisten lisävelvoitteiden aiheuttamat kustannukset tarkentuvat
- Yksityisten toimijoiden esittämät merkittävät kustannusnousut

Valtion rahoitus

- Yliopistosairaalisän toteutuminen epävarmaa
- Kasvuoletusten mahdollinen tarkentaminen (korkea inflaatio)

4/2022 rahoituslaskelmiin perustuva alustava arvio tasapainotustarpeesta (milj. €)

Arvio kustannusten kehityksestä	2022	2023	2024	2025	2026
Kustannusten kehitys €	1 582	1 720	1 860	1 976	2 095
Muutos €		138	140	116	119
Muutos %		8,7 %	8,1 %	6,3 %	6,0 %
Arvio rahoituksen kehityksestä	2022	2023	2024	2025	2026
Rahoituksen kehitys €	1 582	1 670	1 741	1 811	1 887
Muutos €		88	71	69	77
Muutos %		5,6 %	4,3 %	4,0 %	4,2 %
Ero kustannusten ja rahoituksen välillä		-50	-118	-166	-208

Huomio: Kustannus- ja rahoitustiedot ovat alustavia ja tulevat päivittymään

Muutosjohtaja Ville-Veikko Ahonen:

Tarkka taloudenpito on A ja O hyvinvointialueiden toiminnassa

valtiovarainministeriö 28.4.2022 14.20

KOLUMNI

”Hullu mies Huittisista

Sanonta kertoo henkilöstä, syömiseen raskaan työn talviyliopistolla kansantaloustieteiden oli, että kaikessa toiminnassa käytössä oleviin tuloihin.

Myös hyvinvointialueilla toimeen tulevaan rahoitukseen. Talouden

kattamisesta ovat hyvinvointialueille jopa tiukemmat kuin kuntien vastaavat. Sääntöjen ja se, että hyvinvointialueilla on kuntia vähemmän mahdollisuuksia taloutensa tasapain

Lisärahoitus on toki mahdollista tilanteissa, jossa perustuslain mukaiset palvelut ovat uuden voi kuitenkin johtaa arviointimenettelyyn.

Muutosjohtaja
Ville-Veikko Ahonen
28.4.2022

<https://vm.fi/-/tarkka-taloudenpito-on-a-ja-o-hyvinvointialueiden-toiminnassa>

Hyvinvointialueen arviointimenettely

123 §

Hyvinvointialueen talouteen liittyvät arviointimenettelyn edellytykset

Valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, jos:

- 1) hyvinvointialue ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää 115 §:n 2 momentissa säädetyssä määräajassa; **Alijäämää ei ole katettu 1+2 vuodessa**
- 2) hyvinvointialueen konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia kaksi tilikautta peräkkäin; **Tulorahoitus ei juoksevien menojen jälkeen riitä mm. kiinteistöjen uudistamiseen ja korjauksiin**
- 3) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin; tai **Tulorahoitus ei riitä lainojen lyhennysten ja korkojen maksuun**
- 4) hyvinvointialueelle on myönnetty 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu lainanottovaltuus taikka kaksi kertaa kolmen peräkkäisen tilikauden aikana hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 11 §:ssä tarkoitettua lisärahoitusta. **Hyvinvointialueen talous ei mahdollista lakisääteisistä tehtävistä selviämistä**

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia

PALVELULUPAUS

Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus
– yhdessä tehden

ARVOT – HYVINVOINTIALUEEN TÄHDET

- ★ Näemme **ihmisen**
- ★ Kohtaamme **ammattitaidolla**
- ★ Edelläkävijänä **vaikuttavuudessa**

PAINOPISTEET JA STRATEGISET PERIAATTEET

Ihmistä varten

1. Osallisuus, varhainen tuki sekä omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin parantaminen painottuvat.
2. Palvelut ovat tarpeenmukaiset ja lähellä monin eri tavoin.
3. Palvelujärjestelmä on yhteen sovitettu.

Parhaat osaajat

7. Henkilöstö osallistuu ja kehittää vaikuttavaa toimintaa.
8. Hyvinvointialue on arvostettu työnantaja ja kouluttaja.
9. Johtaminen tukee henkilöstön työhyvinvointia ja osaamisen kehittämistä.

Vaikuttavasti yhdessä

4. Ennaltaehkäisevät ja perustason palvelut vahvistuvat.
5. Palvelujen verkostoa uudistetaan yhteistyössä kuntien, yritysten ja järjestöjen kanssa.
6. Kustannuskehitys vastaa rahoitusta.

Rohkeasti uutta

10. Johtamis- ja toimintamallit uudistuvat.
11. Tieto, tutkimus ja käytännön kokeilut ohjaavat kohti vaikuttavia toimintamalleja.
12. Uudistaminen kuuluu kaikille.

Tietoallas ja johdon työpöytäratkaisu

Rahoitus- ja kustannuskehityksen analyysit

Arvio kustannusten kehityksestä	2022	2023	2024	2025	2026
Kustannusten kehitys €	1 582	1 720	1 860	1 976	2 095
Muutos €		138	140	116	119
Muutos %		8,7 %	8,1 %	6,3 %	6,0 %

Arvio rahoituksen kehityksestä	2022	2023	2024	2025	2026
Rahoituksen kehitys €	1 582	1 670	1 741	1 811	1 887
Muutos €		88	71	69	77
Muutos %		5,6 %	4,3 %	4,0 %	4,2 %

Ero kustannusten ja rahoituksen välillä	2022	2023	2024	2025	2026
		-50	-118	-166	-208

Tausta ja analyysi taloudellisten resurssien kohdentamiselle

Konsultti- ja muut selvitykset

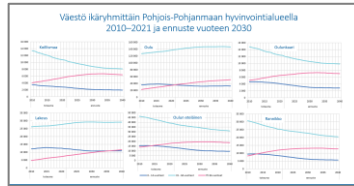
Hyvinvointikertomus (kuntien hyvinvointikertomusten analyysi)

Arvio lakisäateisten uusien velvoitteiden vaikutuksista

Mm. strategiatyöhön liittyvien yhteistyötapaamisten ja kenttäkierroksen aineistot

THL:n asiantuntija-arvio

Hyvinvoinnin alueelliset tilannekuvat ja ennakointiaineisto

Aikataulu ja vaiheistus

Aikataulu	Kokous	Aiheet
4.5.	Tulevaisuuslautakunta	Vaihe A Hyvinvointialueen taloudellisten resurssien kohdentaminen sosiaali- ja terveystalouden järjestämissuunnitelman ja taloussuunnittelun perusteena
17.5.	Aluehallitus	Vaihe A Hyvinvointialueen taloudellisten resurssien kohdentaminen sosiaali- ja terveystalouden järjestämissuunnitelman ja taloussuunnittelun perusteena
18.5.	Tulevaisuuslautakunta	
30.5.	Aluevaltuusto	Vaihe A Hyvinvointialueen taloudellisten resurssien kohdentaminen sosiaali- ja terveystalouden järjestämissuunnitelman ja taloussuunnittelun perusteena
1.6.	Tulevaisuuslautakunta	Vaihe B - Alustava esitys tasapainotustarpeesta ja taloudellisten resurssien kohdentamisesta - Taloussuunnitteluohje, vaihe 1
14.6.	Aluehallitus	Vaihe B - Alustava esitys tasapainotustarpeesta ja taloudellisten resurssien kohdentamisesta - Taloussuunnitteluohje, vaihe 1
20.6.	Aluevaltuusto	Vaihe B - Alustava esitys tasapainotustarpeesta ja taloudellisten resurssien kohdentamisesta - Taloussuunnitteluohje, vaihe 1
Elokuu	Tulevaisuuslautakunta, aluehallitus, aluevaltuusto	Vaihe C - Esitys tasapainotustarpeesta ja taloudellisten resurssien kohdentamisesta - Taloussuunnitteluohje, vaihe 2

Vaihe A

Taloudellisten resurssien kohdentaminen järjestämissuunnitelman ja taloussuunnittelun perusteena

Vaihe B

Alustava esitys tasapainotustarpeesta ja taloudellisten resurssien kohdentamisesta

Taloussuunnitteluohje, vaihe 1

Vaihe C

Esitys tasapainotustarpeesta ja taloudellisten resurssien kohdentamisesta

Taloussuunnitteluohje, vaihe 2

Kiitokset!

www.pohjois-pohjanmaanhyvinvointialue.fi